ECLI:LV:AT:2026:0226.11817007519.6.L

Lieta Nr. 11817007519, SKK-126/2026

Krimināllietu departaments

Latvijas Republikas Senāts

LĒMUMS

Rīgā 2026. gada 26. februārī

Senāts šādā sastāvā: senatori Aivars Uminskis, Irīna Jansone, Māris Leja,

iepazinies ar apsūdzēto /Persona B/ un /Persona A/ aizstāvja zvērināta advokāta Jāņa Pušpura kasācijas sūdzību par Zemgales apgabaltiesas 2025. gada 8. septembra spriedumu, atzīst, ka ir pamats atteikt ierosināt kasācijas tiesvedību.

Aizstāvis kasācijas sūdzībā lūdzis atcelt apelācijas instances tiesas nolēmumu pilnībā un lietu nosūtīt jaunai izskatīšanai.

Pamatojot savu lūgumu, aizstāvis norādījis, ka apelācijas instances tiesa: 1) nepamatoti atzinusi, ka apsūdzības grozīšana, norādot tajā citu noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas laiku, nav pasliktinājusi apsūdzētā /Persona A/ stāvokli un nav ierobežojusi viņa tiesības uz aizstāvību; 2) nemotivēti noraidījusi aizstāvības argumentus, ka lietā nav pierādīta šaujamieroča un tā munīcijas nonākšana apsūdzēto /Persona A/ un /Persona B/ valdījumā; 3) nav izvērtējusi apsūdzēto liecības par šaujamieroča izmantošanu šautuvē un nav pamatojusi, kāpēc tās nav ticamas; 4) kļūdaini secinājusi, ka attiecībā uz apsūdzēto /Persona A/ nav iestājies krimināltiesiskais noilgums; 5) nav izvērtējusi apsūdzētā /Persona A/ spēju samaksāt naudas sodu, kā arī apsūdzētajam /Persona B/ noteiktā soda – sabiedriskais darbs – samērīgumu; 6) nepamatoti atzinusi, ka nav pārkāptas apsūdzēto tiesības uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā; 7) nemotivēti konfiscējusi apsūdzētajam /Persona A/ piederošo šaujamieroci un tā munīciju, lai arī tās ir apgrozībā atļautas lietas, kuras atdodamas to īpašniekam; 8) nav izlēmusi jautājumu par rīcību ar kratīšanas laikā izņemtajiem priekšmetiem – šaujamieroča optisko tēmekli, trokšņa slāpētāju un munīciju – trīs šaujamieroča patronām.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 573.[1] panta pirmo daļu tiesa atsakās ierosināt kasācijas tiesvedību, ja kasācijas sūdzība vai protests neatbilst šā likuma 569., 571., 572. pantā un 573. panta pirmajā daļā minētajām prasībām vai ja kasācijas sūdzība vai protests iesniegts par tiesas nolēmumu, kas saskaņā ar likumu nav pārsūdzams.

Atbilstoši Kriminālprocesa likuma 569. panta pirmajai daļai pārsūdzēšana kasācijas kārtībā ir rakstveida kasācijas protesta vai sūdzības iesniegšana Augstākajā tiesā par tāda apelācijas instances tiesas nolēmuma tiesiskumu, kurš vēl nav stājies spēkā, nolūkā panākt tā atcelšanu pilnībā vai kādā tā daļā vai arī tā grozīšanu juridisku iemeslu dēļ. Saskaņā ar šī panta trešo daļu kasācijas instances tiesa pierādījumus lietā no jauna neizvērtē.

Senāts konstatē, ka aizstāvis kasācijas sūdzībā pamatā atkārtojis apelācijas sūdzībā paustos argumentus, kurus apelācijas instances tiesa ir izvērtējusi un motivēti noraidījusi.

Apelācijas instances tiesa apsūdzētā /Persona A/ darbībās konstatējusi visas Krimināllikuma 236. panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma sastāva pazīmes, norādot, ka viņa vainīgums ir pierādīts ārpus saprātīgām šaubām.

Pamatojoties uz lietā esošajiem pierādījumiem, tajā skaitā apsūdzēto /Persona A/, /Persona B/ un /Persona C/ (par kuru apelācijas instances tiesas nolēmums kasācijas kārtībā nav ticis pārsūdzēts) liecībās, Ieroču reģistrā, pārskatos par /Persona A/ sakaru līdzekļa kontroli, ekspertu atzinumos un kratīšanas protokolā esošajām ziņām par faktiem, apelācijas instances tiesa atzinusi par pierādītu, ka apsūdzētais /Persona A/ nav nodrošinājis šaujamieroča „Blaser" un tā munīcijas – trīs 7x64 kalibra šaujamieroča patronu – glabāšanu atbilstoši normatīvo aktu prasībām, kā rezultātā minētos priekšmetus ieguva apsūdzētais /Persona B/.

Pretēji kasācijas sūdzībā norādītajam apelācijas instances tiesa ir izvērtējusi apsūdzēto /Persona A/ un /Persona B/ liecības un secinājusi, ka pirmstiesas kriminālprocesā apsūdzētie par faktiskajiem apstākļiem liecinājuši plašāk un precīzāk nekā vēlāk sniegtajās liecībās. Vienlaikus tiesa atzinusi, ka apsūdzēto pirmstiesas kriminālprocesā sniegtās liecības par šaujamieroča un tā munīcijas novietošanas apstākļiem /Persona B/ īpašumā nav ticamas, jo tās neapstiprina citi lietā esošie pierādījumi, tajā skaitā sakaru līdzekļu kontrolē iegūtās ziņas, un ir pretrunā ar viņu pašu liecībām pirmās instances tiesā. Savukārt apsūdzētā /Persona A/ liecības par šaujamieroča izmantošanu šautuvē nav ticamas to nekonkrētības dēļ – tajās nav norāžu par datumu, laiku vai personām, kuras piedalījušās –, turklāt lietā nav ziņu, kas tās apstiprinātu. Vienlaikus minētās liecības neatspēko faktu, ka apsūdzētajam /Persona A/ piederošais šaujamierocis tika atrasts apsūdzētā /Persona B/ dzīvesvietā.

Tāpat apelācijas instances tiesa, atsaucoties uz tiesību normām un lietā konstatētajiem apstākļiem, motivēti secinājusi, ka apsūdzības izsniegšanas brīdī noilgums /Persona A/ saukšanai pie krimināltatbildības pēc Krimināllikuma 236. panta pirmās daļas nebija iestājies.

Senāts konstatē, ka apelācijas instances tiesa, nosakot apsūdzētajiem /Persona A/ un /Persona B/ sodu, ir ņēmusi vērā Krimināllikuma 46. pantā norādītos soda noteikšanas vispārīgos principus un Krimināllikuma 35. pantā noteikto soda mērķi. Apelācijas instances tiesa ir izvērtējusi katra apsūdzētā izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu, radīto kaitējumu un personību raksturojošās ziņas, tajā skaitā ņēmusi vērā apsūdzētā /Persona A/ mantisko stāvokli (īpašumā esošo transportlīdzekli, šaujamieročus un ikmēneša darba algu). Tādējādi pretēji kasācijas sūdzībā norādītajam tiesa ir izvērtējusi apsūdzētā /Persona A/ spēju samaksāt viņam noteikto naudas sodu. Apelācijas instances tiesa arī secinājusi, ka katrs apsūdzētais centies mazināt savu lomu viņiem inkriminētajos noziedzīgajos nodarījumos nolūkā maldināt tiesu par savu nodomu un izvairīties no krimināltatbildības un soda, un saskaņā ar Krimināllikuma 48. panta 17. punktu konstatējusi katra apsūdzētā atbildību pastiprinošu apstākli – apzināti nepatiesu liecību sniegšanu.

Tāpat apelācijas instances tiesa ir izvērtējusi, vai ir ievērotas apsūdzēto tiesības uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā, un atzinusi, ka kriminālprocess netika neattaisnoti novilcināts, tai skaitā arī pirmstiesas izmeklēšanā, ievērojot saprātīgi nepieciešamo laiku lietā noteiktajām ekspertīzēm un speciālajām izmeklēšanas darbībām.

Pretēji kasācijas sūdzībā norādītajam apelācijas instances tiesa secinājusi, ka lietiskais pierādījums – 7x64 kalibra šaujamierocis „Blaser R93" – saskaņā ar Krimināllikuma 70.^{13}panta nosacījumiem ir atzīstams par mantu, kas saistīta ar noziedzīgo nodarījumu, un šī iemesla dēļ nav atstājams apsūdzētā /Persona A/ īpašumā, bet ir konfiscējams.

Senāts jau iepriekš ir norādījis, ka pierādījumu ticamības jēdziens un novērtēšanas prasības ir noteiktas Kriminālprocesa likuma 128. pantā, taču izvēle, kuriem pierādījumiem ticēt, bet kuriem nē, ir tās tiesas kompetencē, kas izspriež lietu pēc būtības. Arī jautājums par to, vai lietā esošie pierādījumi ir vai nav pietiekami apsūdzētā vainīguma konstatēšanai, ir būtības jautājums, kas kasācijas kārtībā nav pārbaudāms. Pierādījumu pietiekamības kritērijs ir saprātīgu šaubu esamība vai neesamība par apsūdzētā vainīgumu, kura izvērtēšana tāpat ir tās tiesas kompetencē, kas izskata lietu pēc būtības (*Senāta 2019. gada 27. decembra lēmuma lietā Nr. SKK-433/2019, ECLI:LV:AT:2019:1227.11089238414.8.L, 9. punkts*).

Ievērojot minēto, Senāts atzīts, ka apsūdzēto aizstāvja kasācijas sūdzības argumenti ir pamatoti ar viņa subjektīvo viedokli par lietā esošo pierādījumu ticamību un pietiekamību, faktiski pauž sūdzības iesniedzēja neapmierinātību ar tiem secinājumiem, kādus izdarījusi apelācijas instances tiesa, izvērtējot lietā iegūtos pierādījumus, un vērsti uz to, lai panāktu apelācijas instances tiesas nolēmuma atcelšanu nevis juridisku, bet faktisku iemeslu dēļ, kas ir pretrunā ar Kriminālprocesa likuma 569. panta pirmo daļu.

Minētais ir pamats atteikumam ierosināt kasācijas tiesvedību šajā daļā saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 573.[1] panta pirmo daļu.

Kriminālprocesa likuma 573.[1] panta otrās daļas 2. punkts noteic, ka tiesa var atteikties ierosināt kasācijas tiesvedību, ja, izvērtējot kasācijas sūdzībā vai protestā minētos argumentus, nerodas šaubas par pārsūdzētā nolēmuma tiesiskumu un izskatāmajai lietai nav būtiskas nozīmes judikatūras veidošanā.

Apelācijas instances tiesa atzinusi, ka apsūdzības grozīšana apelācijas instances tiesā, precizējot nozieguma izdarīšanas laiku (proti, „pirmstiesas izmeklēšanā precīzi nenoskaidrotā laikā līdz 2020. gada 22. janvāra plkst. 9.30” aizstājot ar „pirmstiesas kriminālprocesā precīzi nenoskaidrotā [..] laikā, bet ne agrāk kā 2019. gada 23. janvārī”), nav ierobežojusi apsūdzētā /Persona A/ tiesības uz aizstāvību un taisnīgu tiesu. Tiesa norādījusi, ka apsūdzētais /Persona A/ bijis informēts par grozīto apsūdzību, un tā bija viņam saprotama. Turklāt noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas laiks ir saistīts ar apsūdzētajam zināmo šaujamieroča atļaujas izsniegšanas faktu, kas lietā nav ticis apstrīdēts.

Ievērojot minēto, aizstāvja kasācijas sūdzības argumenti šajā daļā nerada šaubas par pārsūdzētā nolēmuma tiesiskumu.

Saskaņā ar Ieroču aprites likuma 1. panta 47. punktu šaujamieroča sastāvdaļa ir jebkurš elements vai tā aizstājējs, kas ir speciāli konstruēts šaujamierocim un derīgs tā darbināšanai, kā arī ierīce, kas konstruēta vai pielāgota šaujamieroča šāviena skaņas klusināšanai vai liesmu slāpēšanai.

Tātad kratīšanā izņemtais šaujamieroča „Blaser R93” optiskais tēmeklis un trokšņa slāpētājs nav patstāvīgi lietiskie pierādījumi, bet gan šaujamieroča piederumi, kas paredzēti minētā ieroča lietošanai. Līdz ar to tiesa, konfiscējot /Persona A/ piederošo šaujamieroci „Blaser R93”, vienlaikus izlēmusi arī jautājumu par rīcību ar tā piederumiem. Savukārt šaujamieroča munīcija – trīs 7x64 kalibra šaujamieroča patronas – tikusi iznīcināta, patronas izšaujot ballistiskā ekspertīzē.

Ievērojot minēto, Senāts atzīst, ka aizstāvja kasācijas sūdzības argumenti arī šajā daļā nerada šaubas par pārsūdzētā lēmuma tiesiskumu.

Turklāt izskatāmajai lietai nav būtiskas nozīmes judikatūras veidošanā.

Minētais ir pamats atteikumam ierosināt kasācijas tiesvedību saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 573.[1] panta otrās daļas 2. punktu.

Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 573. panta trešo un piekto daļu, 573.[1] panta pirmo daļu un otrās daļas 2. punktu, Senāts

nolēma

atteikt ierosināt kasācijas tiesvedību.

Lēmums nav pārsūdzams

A. Uminskis I. Jansone M. Leja